

Programmatische Verkenning

Vragen informateur

GroenLinks Zutphen, april 2022

1. Wat zijn de belangrijkste keuzes waar Zutphen de komende jaren voor staat?
  - Het al dan niet investeren in wijkgericht werken en meer kansengelijkheid, o.a. door het blijven versterken van de sociale structuur en het investeren in (jeugd)zorg.
  - Strategie bepalen in de verdere uitrol van de energietransitie, denk aan de warmtevisie, de opwek van groene energie en een stappenplan richting circulaire economie.
  - Keuzes maken over het versterken van onze natuur, het vergroenen van de stad en het tegengaan van hittestress en wateroverlast.
  - Het tegengaan van woningnood en de keuze voor wie en waar we bouwen.
  - De keuze voor groei en het tempo waarin we groeien als gemeente.
  - Hoe we democratisch vernieuwen en de samenwerking van gemeente met inwoners beter maken.
  - Hoe we de financiën van onze gemeente stabiel houden, en dus welke keuzes we maken in waar we veel en waar we minder in investeren.
  - Het aantrekken van meer werkgelegenheid en de keuzes die we daarbij moeten maken
2. Wat zijn politiek gevoelige onderwerpen?
  - Grootschalige energieopwekking (windmolens en zonnepanelen)
  - Bouwen voor bepaalde doelgroepen
  - Bouwen buiten de bebouwde kom
  - Huis van de Stad en de bieb in de Broederenkerk
  - Grondstoffenplan
  - Vluchtelingenopvang
  - Bestuurscultuur
3. Wat zijn de twee belangrijkste punten voor GroenLinks?
  - Inzetten op een lokale en sociale energietransitie en vergroening
  - Meer kansengelijkheid door (preventieve) armoedebestrijding en het versterken van de wijken

Beide onderwerpen moeten worden uitgewerkt vanuit een heldere visie op inwonersparticipatie. Instrumenten daarvoor zijn bijvoorbeeld burgerfora, een burgerbegroting, ondersteuning van burgerinitiatieven en afspraken over anders samenwerken tussen de ambtelijke organisatie en inwoners en hun organisaties.

4. Wat zijn de drie belangrijkste overeenkomsten en de drie belangrijkste verschillen (vanuit het verkiezingsprogramma)?

	Overeenkomsten	Verschillen
Burgerbelang	<ul style="list-style-type: none"> • Wijkcentra voor versterken van de wijken. • Armoedebestrijding • Cultuur in de wijken en behoud van de bieb in de Broederenkerk.	<ul style="list-style-type: none"> • Burgerbelang wil meer marktwerking in de zorg, GroenLinks wil minder marktwerking in de zorg. • Andere visie op energietransitie. • Burgerbelang wil meer evenementen en meer horeca, met minder regels. GroenLinks wil gespreide, meer

		kleinschalige evenementen in de wijken, met heldere kaders.
PvdA	<ul style="list-style-type: none"> • Staan voor een sociale energietransitie met een goede energiemix. • Dezelfde visie op (preventieve) armoedebestrijding en kansengelijkheid. • Dezelfde visie op bouwen en wonen. 	<ul style="list-style-type: none"> • De PvdA is een voorstander van Huis van de Stad, GroenLinks wil de bieb in de Broederenkerk houden. • De PvdA wil startende ondernemers een door de gemeente betaalde coach geven, GroenLinks besteed dat geld liever anders. • De PvdA pleit voor wijkwethouders, GroenLinks niet.
SP	<ul style="list-style-type: none"> • Sterk sociaal gedreven programma. • Diensten die de gemeente inhuurt à € 14 euro per uur minimaal. • Het gebruik van camera's door de gemeente mag nooit vanzelfsprekend zijn. 	<ul style="list-style-type: none"> • SP wil dat de gemeente een woonbedrijf, een ov-bedrijf, een zorgverzekeraar en een energiebedrijf opzet, GroenLinks heeft daar een andere visie op. • Andere mening over recycling grondstoffen en circulaire economie. • SP en GroenLinks denken anders over de opvang van vluchtelingen.
D66	<ul style="list-style-type: none"> • Innovatieve vormen van inwonersparticipatie. • Zelfde visie op klimaatadaptatie en kansen voor om- en bijscholing, bedrijvigheid en werkgelegenheid in de duurzame sector. • Kunst en cultuur zijn onmisbaar voor een vitale samenleving. 	<ul style="list-style-type: none"> • D66 wil financiering van een Zutphens Mediafonds, GroenLinks vindt dat niet wenselijk ivm wens tot onafhankelijke journalistiek. • D66 legt andere accenten bij de energietransitie dan GroenLinks. • D66 en GroenLinks leggen andere prioriteiten in wijkgericht werken (o.a. wijkagenten cq. wijkcentra).
VVD	<ul style="list-style-type: none"> • Stabiele gemeentelijke financiën. • Vergroenen van de wijken. • Lokaal opwekken van energie. 	<ul style="list-style-type: none"> • VVD pleit voor lagere belastingen voor huizenbezitters, GroenLinks voor gelijk houden of verhogen wanneer nodig. • VVD kijkt anders naar de invulling van Huis van de stad dan GroenLinks. • VVD kijkt anders naar de invulling van bouwen voor verschillende doelgroepen dan GroenLinks.
PvdD	<ul style="list-style-type: none"> • Sterke proactieve visie op biodiversiteit, klimaatadaptatie en circulaire economie. • Zutphen wordt ingericht voor fietsers en wandelaars. • Een goede energiemix in de energietransitie, dus ook grootschalige energieopwek. 	<ul style="list-style-type: none"> • GroenLinks wil geen nieuwbouw in het buitengebied, PvdD onder voorwaarden wel. • Partij voor de Dieren ziet dierenwelzijn als een aparte portefeuille, GroenLinks ziet het als onderdeel van het biodiversiteitsvraagstuk. • Partij voor de Dieren is in haar programma specifiek over het versterken van en handhaven op dierenrechten dan GroenLinks.
KBL	<ul style="list-style-type: none"> • Belang hechten aan inwonersparticipatie. • Stabiele gemeentelijk financiën. • Investeren in armoedebestrijding. 	<ul style="list-style-type: none"> • Verlagen OZB en meer inzetten op toerisme door minder regelgeving voor ondernemers. • KBL ziet de energietransitie alleen door zon-op-dak, GroenLinks wil aansluiting bij de doelen van het

		<p>klimaatakkoord en pleit voor een evenwichtige energiemix (dus ook grootschalige energieopwek).</p> <ul style="list-style-type: none"> • KBL heeft een andere mening over de Hanzehof en de bibliotheek dan GroenLinks.
Stadspartij	<ul style="list-style-type: none"> • Meer groen (klimaatadaptatie). • Inzetten op doorontwikkeling culturele eigenheid van Zutphen. • Zutphen Fietsstad. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stadspartij en GroenLinks leggen accentverschillen in de vormen van inwonersparticipatie. • GroenLinks wil de bieb in de Broederenkerk houden. • De Stadspartij wil actiever samenwerken met de regio Achterhoek. GroenLinks zet voornamelijk in op een steviger samenwerken met de eigen Cleantech Regio.
CDA	<ul style="list-style-type: none"> • Buurthuizen en wijkcentra spelen een belangrijke rol in het versterken van de wijken. • Toewerken naar circulaire economie en klimaatadaptatie. • Inzetten op armoedebestrijding en verantwoordelijkheid nemen voor het ondersteunen van kwetsbaren. 	<ul style="list-style-type: none"> • CDA zet meer dan GroenLinks in op zichtbare veiligheid (agenten en BOA's); • CDA zet in programma weinig in op energietransitie, GroenLinks juist veel; • CDA heeft een andere mening over de Hanzehof en de bibliotheek dan GroenLinks.
CU	<ul style="list-style-type: none"> • Armoede preventief bestrijden en toegankelijke schuldhulpverlening. • Meer groen in de stad. • Goede afweging tussen leefbaarheid, cultuurhistorie en ecologie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voor preventie op allerlei vlakken ziet CU de kerk als eerste aanspreekpunt, GroenLinks wil wijkgericht werken. • Andere visie op grootschalige energieopwek. • CU is een voorstander van Huis van de Stad, GroenLinks een voorstander van theater en buitensoos, maar de bieb in de Broederenkerk.

Burgerbelang – Terugkoppeling programmatische verkenning

1. Wat zijn de belangrijke keuzes waar de gemeente Zutphen de komende jaren voor staat?

Woningbouw:

- Voor welke groep wordt er gebouwd en wat doen wij met de bestaande woningvoorraad?

Duurzaamheid:

- Wat houdt verduurzaming in hoe wordt het gefinancierd?

Welzijn en zorg:

- Keuzes die gemaakt moeten worden in sociaal domein o.a. over
  - o Jeugdzorg (betaalbaarheid en nieuwe wet in 2023)
  - o Armoedebestrijding
  - o Zorgen aangaande budgetplafonds
  - o Bijzondere aandachtsgroepen (opvang, huisvesting, financiering)

Werken en ondernemen:

- Hoe versterken we het ondernemersklimaat?
- Creëren van voldoende werkgelegenheid

2. Wat zijn politiek gevoelige onderwerpen?

- Wonen: soort woningen en locatie van de woningen
- Verduurzaming: welke keuzes moeten er gemaakt worden?
- Armoede: welke keuzes moeten er gemaakt worden?

Stelling: Laat bij politiek gevoelige onderwerpen de raad meebeslissen.

3. Wat zijn de twee belangrijkste onderwerpen voor jullie?

- Wonen: bouwen naar behoefte
- Welzijn en zorg (o.a. werkgelegenheid)

4. Wat zijn de drie belangrijkste overeenkomsten en verschillen met GroenLinks?

- Overeenkomsten:
  - o Cultuur
  - o Wijkgerichte aanpak
  - o Welzijn en zorg
- Verschillen:
  - o Sport
  - o Inzet op sociale woningbouw versus bouwen naar behoefte

- Versterken van het ondernemersklimaat

Vragen vanuit Burgerbelang aan GroenLinks:

- Wat gaan we doen met de bestaande woningvoorraad (scheefwonen, doorschuiven, woningen aanpassen, verduurzaming, leegstand etc.)?
- Er komt een nieuwe jeugdwet in 2023 waarin gemeenten en jeugdzorgaanbieders langdurige samenwerkingsafspraken maken (gezamenlijke regiovisie), hoe denken jullie daarover?
- Wij vinden sport belangrijk en het heeft allerlei raakvlakken met andere onderwerpen. Hoe kijken jullie aan tegen sport aangezien het niet voor komt in jullie programma?

Zutphen, zaterdag 2 april 2022

Geachte informateur,

Beste André Putker,

Hierbij de antwoorden van de fractie van de Partij van de Arbeid Zutphen-Warnsveld op de door u als informateur uitgezette vragen, in het kader van de programmatische verkenning.

Wat zijn de belangrijkste keuzes waar Zutphen voor staat?

- 1) Programmering **woningbouw**: Voor welke groepen wordt er de komende acht jaar in Zutphen gebouwd? Welke *strategische keuzes* maakt de gemeente Zutphen hierin? En op welke manier kan de gemeente Zutphen de *doorstroming* op de woningmarkt stimuleren?
- 2) Toekomst **Hanzehof**: Behoeft om de komende vier jaar de knoop door te hakken wat de gemeente Zutphen wil met de theater- en muziekpodium-functie in de Hanzehof, met of zonder de functie van de bibliotheek daarbij.
- 3) **Energietransitie**: Op welke manier kan de gemeente Zutphen de komende vier jaar voortgang maken als het gaat om het **opwekken** (wind, zon en warmtenet) en **besparen** van energie.
- 4) Welke plek is er voor **jongeren** in Zutphen? Aan de ene kant willen we jongeren binden aan Zutphen, maar aan de andere kant wordt samenkomst van jongeren als overlast ervaren.
- 5) **Sociaal domein**: De samenhang tussen de taken op het gebied van jeugd, zorg en werk waarborgen. Hoe kan de gemeente balanceren tussen inwoners en adequate hulp bieden met de financiële middelen die daarvoor beschikbaar zijn?
- 6) Investeren op **werkgelegenheid**: Welke *visie* heeft de gemeente Zutphen op de toekomst van 'leven, wonen en werken in en om Zutphen'? En hoe kan de gemeente Zutphen daarin bijdragen om gerichte economische activiteiten te ontplooiën, voor toekomstig behoud en mogelijk verruiming van werkgelegenheid in en om de gemeente Zutphen?
- 7) **Financiën**: Hoe financiert de gemeente Zutphen haar ambities tegen de achtergrond van een onzeker Gemeentefonds (discussie herverdeling) en de ontoereikende middelen vanuit het Rijk voor gemeentelijke taken in het sociaal domein?

Wat zijn politiek gevoelige onderwerpen?

- 1) **Toekomst Gelre Ziekenhuis Zutphen**: Binnen de Raad is op dit moment brede steun voor behoud van een volwaardig ziekenhuis in Zutphen, maar ligt politiek gevoelig omdat het ziekenhuis mogelijk op basis van bedrijfseconomische afwegingen kiest voor andere invulling van Acute Zorg, intensieve zorg (IC) en verloskundig medisch specialistische zorg. Het onderwerp leeft enorm onder de inwoners van Zutphen en de regio, gezien het aantal handtekeningen bij de petitie voor behoud van het ziekenhuis.
- 2) **Windmolens en zonneparken**: Het dilemma van grootschalige duurzame opwekking van energie dat lastig valt in te passen in Nederland naar tevredenheid van alle partijen.
- 3) **Hanzehof**: Moeite om een duidelijke keuze aan de Raad voor te leggen, omdat iedere partij het net een beetje anders invult (stokpaardjes) en men niet convergeert naar een breed gedragen visie wat Zutphen in de toekomst wil met de theater- en muziekpodiumfunctie.
- 4) **Afvalscheiding**: In de discussie over afvalscheiding is het eigenlijke doel (minder restafval) naar de achtergrond verdwenen en wordt de discussie beheerst door andere factoren, meer welke methode het meest effectief zou zijn.
- 5) **Type woningen**: Een deel van de Raad voelt de noodzaak (mede vanuit signalen over lange wachtlijsten en achterban) om meer sociale woningen te bouwen, terwijl een ander deel vindt dat dit alleen een opgave is voor de randgemeenten om Zutphen heen.

Twee belangrijkste onderwerpen voor de PvdA Zutphen-Warnsveld?

- 1) **Woningbouw:** voldoende ruimte voor sociale woningbouw en goedkope koopwoningen, zowel in de daadwerkelijke realisatie de komende vier jaar, als ook in de strategische keuzes voor de komende 8 jaar. Dit vanuit de visie dat een stad met betaalbare huisvesting juist voorwaarden schept voor krachtige inwoners. Het schept ruimte voor de instroom van jongeren en starters en huishoudens zijn minder middelen kwijt aan woonlasten en kunnen daardoor meer besteden aan (lokale) economische activiteiten.
- 2) **Aanpak van de tweedeling:** De PvdA Zutphen-Warnsveld maakt zich zorgen over de zichtbare kloof in de samenleving tussen kansrijken en kansarmen, helaas ook in Zutphen. Er is een behoefte om deze tweedeling aan te pakken, door (i) bestrijding van armoede en schulden (daar ook echt ruimte voor krijgen in regelgeving en financiën), door (ii) het creëren van gelijke kansen voor jongeren, door (iii) goede zorg dichtbij (gemiddeld lagere SES en hoger aandeel ouderen) en een (iv) eerlijke verdeling van de rekening van de energie-transitie (o.a. oog voor energie-armoede).

Belangrijkste overeenkomsten PvdA Zutphen-Warnsveld en GroenLinks Zutphen

- 1) PvdA Zutphen-Warnsveld en GroenLinks Zutphen willen samen doorgaan met **vernieuwing** van het **sociaal domein** met (i) meer aandacht voor preventie, (ii) versterking van wijkteams (in elke wijk een wijkgebouw), (iii) voortzetting van de 'doorbraak-aanpak', (iv) inzet door ervaringsdeskundigen en (v) en inzet op armoedebestrijding.
- 2) Meer **betaalbare woningen** en ruimte voor collectieve **bewonersinitiatieven** op gebied van woningbouw.
- 3) Inzet op **duurzame energie** (zon en wind) en **vergroening leefomgeving**.
- 4) **Betrekken** van **inwoners** bij belangrijke beslissingen (o.a. burgerfora).
- 5) Een **verbindende bestuurscultuur**.

Drie belangrijkste verschillen PvdA Zutphen Warnsveld en GroenLinks Zutphen

- 1) **Hanzehof:** GroenLinks Zutphen heeft positie ingenomen over de toekomst van de bibliotheek.
- 2) **Afvalscheiding:** Meer vraagtekens bij PvdA Zutphen-Warnsveld over de effectiviteit van omgekeerd inzamelen.
- 3) **Binnenstad autoluw:** GroenLinks Zutphen is meer voorstander om auto's te weren in de binnenstad, ondanks een gezamenlijke 'motie verkeer'.

De antwoorden op bovengenoemde vragen zijn met zorg opgesteld. Mocht er omwille van welke reden dan ook verduidelijking nodig zijn, neem dan alstublieft contact op met de fractievoorzitter.

Hartelijke groet,

De fractie van de Partij van de Arbeid Zutphen-Warnsveld

Voor de toekomst

Informatie programmatische verkenning
Zutphen 4 april 2022

Inleiding

Deze programmatische verkenning is opgesteld ten behoeve van het gesprek d.d. 6 april 2022 met de Informateur de heer A. Putker en het onderhandelingsteam van GroenLinks. Als leidraad van deze schriftelijke bijdrage hebben de vier vooraf gestelde vragen van de informateur gediend. Wij waarderen de aanpak die gekozen is met het op papier zetten van deze vragen door alle Zutphense politieke partijen. Het maakt dat er in alle openheid gestart wordt en vanuit hier een vervolgstap gezet kan worden op weg naar een nieuwe coalitie. Zutphen staat de komende jaren voor vele uitdagingen maar die bieden ook kansen. Vanuit het D66 onderhandelingsteam zullen twee personen, te weten Bram Sommer en Yvonne ten Holder, het gesprek over dit document gaan voeren.

1. De belangrijkste keuzen waar Zutphen de komende jaren voor staat?

Onderstaande opsomming is geen volgorde van prioriteit:

- De gemeente als lokale overheid moet ook vooruitgang boeken als betrouwbare overheid. Hierbij gaat het om goede uitvoering van beleid, het tijdig betrekken van inwoners bij zaken die hun belangen raken en het waarderen van tegengeluiden voor de juiste besluitvorming. Op de schaal van Zutphen zullen we moeten zoeken naar passende vormen voor vernieuwing van de lokale democratie;
- Volkshuisvesting (regelen opkoopbescherming en zelfbewoning) en het versneld bouwen van woningen. De belangrijkste vragen daarbij: waar gaan we bouwen en voor wie;
- De Klimaat- en Energietransitie valt of staat bij draagvlak onder inwoners. Wij hebben hierin een inhaalslag te maken. Daarnaast dulden de volgende onderwerpen geen uitstel en zullen we realistische plannen moeten gaan opstellen: het terugdringen van energiegebruik, het opschalen van hernieuwbare energie, groene voorwaarden voor nieuwbouw (van het gas af maar hoe) het versterken van de biodiversiteit en klimaatadaptie (vergroening en verkoeling);
- Kansengelijkheid; dit onderwerp verdient in onze gemeente topprioriteit want de tweedeling wordt groter in plaats van kleiner. Ieder kind verdient de kans zich maximaal te ontplooien, zorg en ondersteuning zullen we moeten gaan bieden daar waar de behoefte het grootst is (gezinnen met stapeling van problemen), de uitvoering van de participatiewet vraagt om nieuwe manieren om de kwetsbaarste mensen aan het werk te helpen;
- Zorg en innovatie; het voorziene vergrijzingspercentage van 40% in 2030 in onze gemeente vraagt om een alternatieve aanpak van wonen met zorg in de wijk, om een regionale zorgvisie (ziekenhuis) en een ambitieuze uitvoeringsagenda van het lokale preventieakkoord;
- Lokale/regionale economie met accenten op onderwijs en arbeidsmarkt, zorg, verduurzaming, toerisme en onderscheidend winkelaanbod;
- Veiligheid en verkeer (onderhoud infrastructuur, maximaal 30km/u zone, transport over spoor van gevaarlijke stoffen, noordtak Betuwelijn, gevaarlijke kruispunten);
- Actieve rol Zutphen in regionale samenwerking;
- Organisatie Ontwikkeling, enerzijds minder domeingericht en meer opgave-, gebieds- en wijkgericht werken, anderzijds toenemende digitalisering;

- Herverdelingsfonds gemeenten en de nadelige verwachtingen (2.5 miljoen euro) voor Zutphen (zie opmerking Provincie inzake opstelling komende Voorjaarsnota).

2. Wat zijn politiek gevoelige onderwerpen?

De gevoeligste onderwerpen hebben we hierbij geïnterpreteerd:

- Bouwen, maar op welke locaties en voor welke doelgroepen en prijs;
- Windmolens en grootschalige zonneparken in het buitengebied en tempo verduurzamen (wat is er mogelijk en binnen welk tijdsbestek, ook gelet op voorhanden zijnde financiën, technieken en arbeidskrachten (!);
- Doorontwikkeling Noorderhaven in combinatie met industriegebied;
- Vestigingsklimaat en grote opgaven als de investeringen in de Poorten van de stad;
- Investeringen kansengelijkheid versus veiligheid en handhaving;
- Lokale economie en stad in balans (toerisme);
- Cultuurbudget en toekomst Hanzehof;
- Broederkerk/bibliotheek;
- Wijkcentrum de Hoven;
- Ruimte voor vluchtelingen;
- Grondstoffenplan;
- Wijkgericht werken versus ambtelijke centralisatie.

3. Wat zijn de twee belangrijkste onderwerpen voor D66?

Het is lastig om ons slechts te beperken tot twee onderwerpen maar dan valt onze keuze op:

- a. Groen en duurzaam Zutphen. Draagvlak creëren bij inwoners en hen mee laten beslissen. Het opstellen van realistische plannen voor het terugdringen van energieverbruik, het opschalen van hernieuwbare energie, groene voorwaarden voor nieuwbouw (van het gas af maar hoe) het versterken van de biodiversiteit en klimaatadaptie (vergroening en verkoeling).
- b. Groeiend Zutphen slimmer en eerlijker. Woonruimte voor jongeren en starters, doorstroming bevorderen door o.a. voorzien in midden huur en sociale koop. Het regelen van opkoopbescherming en zelfbewoning. Ten slotte ruimte voor buiten sport en ontmoeting, fiets en voetganger.

4. Wat zijn de belangrijkste overeenkomsten en verschillen?

De belangrijkste overeenkomsten op basis van het verkiezingsprogramma van D66 en GroenLinks zijn:

- Plannen inzake wijkgericht werken faciliteren middels onder andere wijkteam en wijkcentrum;
- Plannen energietransitie inclusief meebeslissen inwoners;
- Wonen, evenwicht tussen huur- en koopwoningen in verschillende prijklassen, gevarieerde woonwijken, gevarieerde woonvormen;
- Groene voorwaarden voor nieuwbouw;
- Duurzame werkgelegenheid;
- Minder afval meer hergebruik;

- Groene openbare ruimten met voorrang voor fietsers en voetgangers en 30km zone's;
- Culturaanbod in wijken, broedplaatsen en speciale aandacht jongeren;
- Verantwoord toerisme;
- Gelijke kansen (uitgaan van kracht, talenten ontwikkelen, zelfstandigheid, armoede bestrijden, schuldhulpverlening);
- Investeren in vernieuwing lokale democratie;
- Diversiteit en inclusieve stad, actief bestrijden van discriminatie

De belangrijkste verschillen tussen het verkiezingsprogramma van D66 en GroenLinks:

- Wonen: plan GroenLinks nieuwe sociale huurwoningen;
- Burgerbegroting plan GroenLinks;
- Cultuur: plan D66 om cultuurbudget ten behoeve van de Hanzehof uit te breiden voor duurzaam toekomstperspectief;
- Schrappen budgetplafonds jeugdzorg, plan D66;
- Overname schulden tot 30.000 door gemeente. D66 is niet voor het hanteren van dit bedrag als algemeen uitgangspunt;
- Lokaal mediafonds (inclusief onafhankelijkheidsprotocol) plan D66;
- Inzet extra wijkagenten, plan D66.

Geachte informateur, beste André,

In deze brief geeft de VVD-fractie antwoord op de gestelde vragen in het kader van de programmaverkenning.

- Vraag 1: "Wat zijn de belangrijkste keuzes waar Zutphen de komende jaren voor staat?"

Antwoord:

Zoals in het voorwoord van ons verkiezingsprogramma staat geschreven, willen we voortbouwen op de ingeslagen koers naar een duurzaam inclusief en sterk Zutphen. Daarbij is een helder beeld over de toekomst op (middel)lange termijn belangrijk. Dat toekomstbeeld gaat verder dan de komende raadsperiode en moet antwoord geven op vragen als:

- Op welke manier we verder zorgdragen voor een duurzame gemeente?
- Hoe zorgen we dat we sociaal-economisch ook sterk en in balans blijven? Hierbij doelen wij ook op solide gemeentefinanciën.
- Wat betekent dat voor groei van inwoners en woningen en welke schaal van Zutphen is daarbij nodig?

- Vraag 2: "Wat zijn politiek gevoelige onderwerpen?"

Antwoord:

De VVD ziet voor de komende periode een bepaalde mate van gevoeligheid op de volgende onderwerpen:

- Woningbouw: een antwoord op de woningvraag is uiteraard woningen bouwen. Daar zijn we het raadsbreed over eens. Er ligt een vraagstuk om het eens te worden over de exacte invulling (doelgroep, categorie) van deze plannen.
- Energievoorziening: Op welke manier voorzien we in de toekomst in de energievraag? Met name als het gaat om locaties van windmolens en zonneparken ligt er een opgave om de weg vooruit te vinden.
- Cultuur: Gaat het project Huis van de Stad door? En op welke manier geven we vorm aan de invulling ervan?

- Vraag 3: "Wat zijn de twee belangrijkste onderwerpen voor jullie?"

Antwoord:

De VVD heeft veel plannen en ambities. Het belangrijkste punt van de VVD is dat we nu, na jaren van hervormen en bezuinigen mogen concluderen dat we min of meer een gezonde basis hebben gelegd en we de erfenissen uit het verleden van ons achter ons gelaten hebben. We willen nu door bouwen aan een duurzaam, inclusief en sterk Zutphen en verstandig en doelgericht naar voren kijken.

Desgevraagd zijn de volgende twee onderwerpen het meest belangrijk voor de VVD:

- Het bouwen van een passende woning voor iedereen, waarbij onze ambitie ligt op het plannen van tenminste 1.000 woningen voor deze periode, maar (zie ook eerste vraag) ook voor langere termijn een koers uitzetten.
  - Inzetten op een haalbare en betaalbare energietransitie.
- Vraag 4: "Wat zijn, gelet op het verkiezingsprogramma, de drie belangrijkste overeenkomsten en verschillen met GroenLinks?"

De VVD wenst met name te kijken naar datgene wat ons bindt. Wij zoeken de

overeenkomsten met partijen en zoeken de samenwerking op. Als wij kijken naar de verkiezingsprogramma's van GroenLinks en de VVD zien wij onder andere de volgende overeenkomsten:

- We zijn beiden bereid moeilijke keuzes te maken als het gaat om het realiseren van de duurzaamheidsambities.
- We zetten ons beiden in voor een gemeente waarin iedereen zichzelf kan zijn.
- We houden ons beiden bezig met het versterken van de financiële positie van onze inwoners met als doel om zoveel als mogelijke de afhankelijk van steun af te bouwen. Dit gaat over werkgelegenheid, schuldhulpverlening, armoedebestrijding etc. Werk en werkgelegenheid is daarbij voor de kern van de oplossing.

Uiteraard zijn er ook verschillen tussen beide partijen. Deze dienen we ook niet onder stoelen of banken te schuiven. Gelet op de programma's zien we onder meer verschillen op de volgende terreinen:

- De exacte invulling van Huis van de Stad.
- De exacte invulling van de woningbouwprogrammering.

Wij kijken uit naar het gesprek.

Met vriendelijke groet,
Namens de VVD-fractie,

Jorn Lok
Fractievoorzitter

Wat zijn de belangrijke keuzes waar Zutphen de komende jaren voor staat?

Volgens de SP zijn er tenminste drie punten waar de inwoners van Zutphen de komende jaren (meer) last van gaan krijgen. De belangrijkste keuze waar Zutphen voor staat is of er voor deze punten een collectieve oplossing wordt georganiseerd of dat het aan ieder individu wordt overgelaten.

1. De energiecrisis. Veel mensen zitten op dit moment al letterlijk in de kou of in financiële moeilijkheden, als gevolg van de hoge energierekening. Al in 2019 sprak de gemeenteraad uit van mening te zijn dat de energierekening te hoog is¹. Inmiddels is die rekening alleen maar gestegen, en die zal nog meer gaan stijgen. Dat komt doordat de noodzakelijk overgang naar schone energie wordt aangejaagd door middel achterhaalde, ineffectieve en individualistische methoden. Rijke mensen die hun koopwoning makkelijk kunnen verduurzamen hebben minder last van de torenhoge energielasten, dan mensen die niet de middelen hebben hun woning te verduurzamen. De kloof tussen arm en rijk wordt zo nog groter, terwijl de weerstand tegen de overgang naar schone energie wordt aangewakkerd.

Daarom vinden wij het cruciaal dat de gemeente Zutphen breekt met het beleid dat inwoners vooral zelf moeten investeren om te verduurzamen. Als gemeenschap kunnen we dit beter collectief en democratisch organiseren door middel van een gemeentelijk energiebedrijf. Dat betekent dat de gemeente (het energiebedrijf) zich in de schulden steekt om huizen van kopers (en huurders) te verduurzamen en dat inwoners hun energierekening betalen aan dit energiebedrijf. Dit is volgens ons de enige manier waarop we daadwerkelijk baanbrekend tot een oplossing van de energiecrisis kunnen komen.

2. De wooncrisis. Het leven van veel inwoners staat op pauze omdat ze geen woning kunnen vinden. Dat probleem wordt veroorzaakt door een tekort aan (toegang tot) betaalbare woningen. Volgens ons gaat dat probleem niet opgelost worden door woningen bij te bouwen die de woningzoekenden niet kunnen betalen. Er moeten daarom zo snel mogelijk minstens 1000 daadwerkelijke betaalbare woningen bij, waarvan minstens 500 in de categorie sociale huur. Dat betekent onder andere de uitvoering van het aangenomen initiatiefvoorstel betaalbaar wonen. We vinden dat ‘Scheefwonen’ actief gedoogd moet worden, zodat ook middeninkomens terecht kunnen bij sociale huur en we segregatie tegengaan. Alleen zo kan iedereen die dat wil een betaalbaar en goed onderhouden woning krijgen in onze mooie gemeente. Ook het ‘Passend Toewijzen’ moet op de schop. De gezinssituatie moet centraal zijn bij de verdeling van het beperkte aantal woningen, in plaats van het gezinsinkomen.

Zo’n aanpak vereist meer grip en democratische zeggenschap. Daarom kunnen we dit niet overlaten aan vastgoedbeleggers of woningcorporaties, dit moet collectief en democratisch geregeld worden door een gemeentelijk woonbedrijf. Zo ligt de zeggenschap bij alle inwoners zelf en zijn we niet afhankelijk van woon- of vastgoedbedrijven.

3. Het afvalbeleid. We moeten toe naar een circulaire economie, en daarvoor is het noodzakelijk dat we het afvalprobleem bij de wortel aanpakken. Zowel het bestaande beleid als de plannen om te stoppen met de grijze container moeten daarom van tafel, omdat het afvalprobleem en de rekening bij het individu worden gelegd, terwijl de oorzaak van afvalproductie bij de verpakkingsindustrie ligt en geen individuele keuze van mensen is. Het is een kwestie van beschaving om afval collectief in te zamelen en te verwerken en de

---

¹ [Motie: De energierekening is te hoog \(zutphen.nl\)](#)

rekening eerlijk te verdelen. Daarom vinden wij het cruciaal dat de grijze container blijft en zijn wij voorstander van het betalen van de gezamenlijke afvalkosten uit de algemene middelen, verrekend via de OZB.

Wat zijn politiek gevoelige onderwerpen?

Het initiatiefvoorstel betaalbaar wonen (2021)² was een politieke doorbraak. Met 15 stemmen voor en 13 stemmen tegen maakte de gemeenteraad een keuze vóór betaalbaar wonen, maar het onderwerp bleef ook in de campagne omstreken. Toch zijn de partijen die tegen het voorstel stemden ook na de gemeenteraadsverkiezingen in de minderheid. Het aangenomen voorstel verdient dus uitvoering door het volgende college. Dat zal gevoelig liggen bij een grote minderheid in de raad.

Een overgrote meerderheid van de gemeenteraad was en is voor meer investeren in de Hanzehof. De SP heeft daar een andere keuze in durven te maken, omdat wij denken dat het theater de financiële strop van de gemeente is, maar wij zijn voor dat standpunt niet beloofd tijdens de verkiezingen. Wij blijven van mening dat het overeind houden van de Hanzehof niet opnieuw mag leiden tot bezuinigingen op zorg, onderwijs, cultuur en sociale zekerheid. Het Hanzehof-dossier zal een gevoelig thema blijven en naarmate de tekorten toenemen alleen maar gevoeliger worden.

Verder hebben wij de afgelopen jaren gemerkt dat het opwekking van schone energie een onderwerp is waar Zutphense raadsfracties fundamenteel verschillen van elkaar. Wij zien dat vooral in de discussie over het plaatsen van zonnepanelen en windmolens.

Wat zijn de twee belangrijkste onderwerpen voor jullie?

Zo concreet mogelijk:

1. Wij zijn voor het behoud van de grijze container
2. Wij zijn voor het verlagen van de energierekening door een nieuwe, collectieve aanpak van de overgang naar schone energie

Vanuit je eigen verkiezingsprogramma: wat zijn de drie belangrijkste overeenkomsten en verschillen met GroenLinks?

Overeenkomsten

- De uitvoering van het GL/PvdA aangenomen 'alternatieve' initiatiefvoorstel voor 1.000 betaalbare woningen
- Bijbouwen van sociale huur
- Schuldhulpverlening professionaliseren en schulden opkopen
- Geld vrijmaken voor buurtbudgetten, zodat inwoners zelf met plannen voor hun wijk kunnen komen.

---

² [Alternatief initiatief raadsvoorstel Meer betaalbare woningen Zutphen](#)

Verschillen

- GroenLinks is voorstander van het nieuwe afvalbeleid terwijl de SP tegen is
- De SP en GroenLinks hebben een andere blik op nieuwe wind-/zonneparken. Wij willen dat eerst alle daken worden gebruikt voordat het beetje buitengebied dat we nog hebben wordt volgebouwd met windmolens of zonnepanelen.
- Er is verder een verschil in opvatting over groene energieprojecten in coöperatieve handen. Als we echt willen dat mensen baat hebben van verduurzaming, moeten we ervoor zorgen dat iedereen baat heeft bij verduurzaming. In het verkiezingsprogramma van GroenLinks wordt de nadruk gelegd op mede-eigenaarschap. Daarmee zorg je er alsnog voor dat mensen die niet kunnen investeren, geen toegang hebben tot betaalbare groene stroom. Wij zijn voor een collectieve aanpak.

Partij voor de Dieren Zutphen

De belangrijkste keuzes waar we voor staan in Zutphen de komende 4 jaar zijn:

De klimaat- en biodiversiteitscrisis in samenhang oplossen en daarin echte groene keuzes maken.

Inzetten op een gezonde stad.

Politiek gevoelige onderwerpen zijn:

Het grondstoffenplan

De woningnood (meer woonruimte versus niet bouwen in de natuur)

De invulling van de energietransitie

Luchtkwaliteit: houtkachels en vuurwerk.

De twee belangrijkste onderwerpen voor ons zijn:

De biodiversiteits- en klimaatcrisis.

Dierenwelzijn.

De drie belangrijkste overeenkomsten en verschillen met GroenLinks zijn:

Overeenkomsten:

De energietransitie alhoewel wij wel een aantal kanttekeningen hebben (windmolens zwarte wiek of stilstand mechanisme).

De wens om van Zutphen een groene en klimaatbestendige stad te maken.

Inclusieve stad & Iedereen doet mee

Verschillen:

Menscentraal ten opzichte van ecocentraal (belangen van inwoners (mensen) staan voorop)

De biodiversiteitscrisis wordt niet genoemd in het programma van GL . Wij vinden dat essentieel.

Het recreatiebeleid.

Informatie over de programmatische verkenning > Kies Bewust Lokaal

31 maart 2022

Wat zijn de belangrijke keuzes waar Zutphen de komende jaren voor staat?

- Open bestuur met de kracht van samen;
- Verbeterde en snellere werkwijze en procedures voor inwoners en bestuur;
- Maatschappelijk vertrouwen in overheid / gemeente bestuur en politiek verbeteren;
- Snel woningen/ruimte voor iedereen;
- Veiligheid
- Armoede oplossen en voorkomen;
- Duurzaamheid / transitie en leefomgeving;

Wat zijn politiek gevoelige onderwerpen?

A) Wij interpreteren deze vraag als “Gevoelig voor inwoners / ondernemers?”

- Armoede aanpakken door te investeren;
- Woningbouw;
- Veiligheid (drugs, verkeer, woningoverlast, meer handhavers)

B) Wij interpreteren deze vraag als “niet overbrugbaar?”

- Er zijn geen breekpunten;
- Gezien de programmatische verschillen, zijn er innovatieve oplossingen en diverse invullingen mogelijk waarin GroenLinks en Kies Bewust Lokaal overbrugbaar zijn. Met name Windturbines en Zonnevelden.

Wat zijn de twee belangrijkste onderwerpen voor jullie?

- Open bestuur;
- Woningbouw;
- (Basis op orde; (wonen, werken,leren)
- Armoede bestrijden door te investeren;
- Toegang Jeugdzorg;
- Eenzaamheid;
- Laaggeletterdheid;)

Vanuit je eigen verkiezingsprogramma: wat zijn de drie belangrijkste overeenkomsten en verschillen met GroenLinks?

Overeenkomsten:

- Sociaal betrokken en inzet;
- Doelgericht invullen en oplossen;
- Groen en duurzaam

Verschillen:

- Meer open bestuur
- Camera toezicht
- Vuurwerk

Beantwoording vragen Stadspartij ZW programmatische verkenning 2022-2026

1. Wat zijn de belangrijke keuzes waar Zutphen de komende jaren voor staat?

De Stadspartij vindt dat Zutphen op de volgende punten belangrijke keuzes moeten gaan maken:

- a. De bewoners staan voor ons op de eerste plaats. Dat betekent voor ons Kiezen voor een nieuwe, transparante bestuurscultuur;
  - Een onafhankelijke klachtenregeling voor bewoners - inclusief aansluiting bij de landelijke ombudsman;
  - Ruim baan voor bewonersinitiatieven en referenda - inclusief transparante spelregels en procedure die bewoners uitnodigen en stimuleren om mee te doen. Meer zeggenschap over eigen wijk en dorp.
  - Burgerraad, starten met een serieus experiment, daarna concreet vervolg.
  - Een gekozen burgemeester om te beginnen met de raadpleging van de bewoners bij de verlenging van benoeming van de burgemeester.
- b. Doorontwikkeling en implementatie van de energietransitie, zowel wat betreft alternatieven, besparing o.a. onze motie "lichtvervuiling" (doe het licht uit) aanscherpen en uitvoeren, betrekken van bewoners, communicatie met bewoners als maatschappelijk.
- c. Betaalbaar wonen.
Flinke vooruitgang boeken in het bouwen van betaalbare huur/koopwoningen voor jongeren, jonge gezinnen en 50+ en 70+ plussers. Willen we Zutphen krachtig houden dan is dit voor de toekomst keihard nodig.
- d. Leefbare gemeente.
In enkele trefwoorden: goed armoedebelied, minder loketten, vergroening en bescherming van de natuur, stimulering stadslandbouw (wijk en school), realisatie buurthuis de Hoven, herstel van de historische band met de Achterhoek, cultuurbroedplaatsen.

2. Wat zijn politiek gevoelige onderwerpen?

De Stadspartij onderkent de volgende onderwerpen als politiek gevoelig:

- a. Kiezen voor een nieuwe, transparante bestuurscultuur (zie toelichting 1a. hierboven)
- b. Doorontwikkeling en implementatie van de energietransitie (zie toelichting 1b. hierboven);
- c. Realiseren van betaalbare woningen (zie toelichting 1c. hierboven).

3. Wat zijn de twee belangrijkste onderwerpen voor jullie?

Voor de Stadspartij zijn volgende onderwerpen erg belangrijk en moeten wat ons betreft echt op de agenda staan:

- a. Kiezen voor een nieuwe, transparante bestuurscultuur (zie toelichting 1a. hierboven);
- b. Realiseren van betaalbare huur/koopwoningen binnen 2 jaar voor jongeren en jonge gezinnen. (Zie toelichting 1c. hierboven).
- c. Meer ruimte voor bewonersinitiatieven, zij vormen onze gemeenschap. Neem inwoners serieus.

4. Vanuit eigen je verkiezingsprogramma: wat zijn de drie belangrijkste overeenkomsten en verschillen met GroenLinks?

Wij zien op de volgende onderwerpen overeenkomsten met GroenLinks:

- a. Groene en klimaatbestendige stad en noodzaak energietransitie;
- b. Schoon vervoer en ruim baan voor fietsers en voetgangers in de gemeente Zutphen;
- c. Geen armoede in Zutphen, iedereen doet mee.

Wij zien als Stadspartij op volgende punten belangrijke verschillen met GroenLinks:

- a. Implementatie groene en klimaatbestendige stad en noodzaak energietransitie (kleinschalig versus grootschalig, open bestuurscultuur versus gesloten bestuurscultuur, participatief versus directief);
- b. GroenLinks is een bestuurderspartij geworden (meer dan 25 jaar in het college) wij willen meer dualisme zowel college richting raad als college richting bestuursapparaat.
- c. Broederenkerk hoeft geen vaste vestiging zijn voor de bibliotheek. Mag van ons ook een andere maatschappelijke functie krijgen;
- d. Zutphen gaat zich meer richten op de Achterhoek

INBRENG CDA

Wat zijn de belangrijke keuzes waar Zutphen de komende jaren voor staat?

- Communicatie – Website Gemeente toegankelijker maken voor inwoners, inwoners meer betrekken bij de plannen van de politiek: meer inzet van social media, meer bijeenkomsten organiseren over belangrijke thema's,
- Cultuur – Theater Hanzehof: Project Huis van de stad,
- Vergrijzing – woningen, zie punt senioren manifest voor meer info,
- Woningen – experimenteren met nieuwe woonvormen, snel locaties aanwijzen en bouwen
- Jongeren – Jongeren centrum, jongerencoaches
- Onderwijs – preventie
- Energietransitie – moet haalbaar, betaalbaar en sociaal zijn, gemeentelijke klimaatbeleid samen met bedrijven, maatschappelijke organisaties en inwoners vormgeven,
- Veilig en leefbaar wonen – Drugsproblematiek, preventie, uitbreiden aantal boa's, aandacht voor onderhoud en inrichting openbare ruimte, meer onderlinge samenwerkingen stimuleren tussen scholen - politie - inwoners en bijhorende organisaties,
- Buurthuis de Hoven – akkoord gaan met bedrag die nodig is voor het realiseren van het plan,
- Gelre Ziekenhuis – lobbyen in Den Haag voor stabiliteit- wat er ook gebeurt de inwoners mogen niet in een onzekerheid belanden door 'politieke spelletjes' , want zorg zal altijd beschikbaar moeten zijn voor alle inwoners. Een volwaardig ziekenhuis met SEH en IC. - Lobby in Den Haag voor meer stabiliteit in onze regio wat betreft het Gelre Ziekenhuis.

Wat zijn politiek gevoelige onderwerpen?

1. Veiligheid
2. Theater Hanzehof
3. Windmolens
5. Sociale energietransitie
6. Woningen
7. Grijs afvalbak

Wat zijn de twee belangrijkste onderwerpen voor het CDA?

1. Veiligheid

De leefbaarheid in de wijken wordt onder meer bepaald door het gevoel van veiligheid. Daarom zal de gemeente meer moeten investeren in preventie. Inwoners moeten aan de voorkant al betrokken worden bij besluiten over leefbaarheid en inrichting van hun woonomgeving.

2. Mensen centraal

Inwoners van de gemeente Zutphen moeten kunnen volgen en begrijpen wat onze gemeente doet en hoe de gemeente haar beleid uitvoert. Dit houdt in dat de communicatie vanuit de gemeente voor iedereen toegankelijk moet zijn, voor allerlei doelgroepen. Daarbij is persoonlijke aandacht van groot belang. De uitvoering van zorg en ondersteuning moet bijvoorbeeld niet vastlopen op bureaucratie zoals procedures, protocollen en ingewikkelde administratie. Menselijk contact helpt daarnaast om eenzaamheid te verkleinen.

Wat zijn de drie belangrijkste overeenkomsten en verschillen met GroenLinks?

Overeenkomsten:

- Meer en betere ontmoetingsplekken
- Programma CDA: Investeren in buurthuis De Hoven – De Buurthuis De Hoven moet komen.
- Inzetten op goede ondersteuning van vrijwilligers.
  - Stimuleren van samenwerking tussen zorgpartijen en buurthuizen.
  - Jongeren centrum

- Hulp voor jongeren moet laagdrempelig en preventief zijn door de inzet van jongerenwerkers
- Onderzoeken, stimuleren en experimenteren met nieuwe woonvormen

Programma CDA: Elk nieuwbouwplan heeft impact op de leefomgeving. Daarom vinden wij het van belang dat inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers zoveel mogelijk en vroegtijdig worden betrokken bij deze plannen. Ook de woningcorporaties moeten vroegtijdig bij planontwikkeling worden betrokken, zodat ook zij hun opgave in sociale sector goed kunnen realiseren.

Het CDA wil graag

- Investeren in duurzaamheid, kwaliteit, beschikbaarheid en betaalbaarheid.
- Versnellen van procedures door te investeren in extra capaciteit binnen het gemeentelijk.
- Het plaatsen van Tiny Houses.
- Onderzoeken, stimuleren en experimenteren met nieuwe woonvormen.
- Onderzoek transformatie kantoorgebouwen naar woningen.
- Koopwoningen beschikbaar maken voor eigen inwoners.
- Snel verder bouwen aan de Noordrand van de Hoven, om leefbaarheid te vergroten en voorzieningen in stand te houden.

Verschillen:

1. Veiligheid

Programma CDA: Geen uitbreiding coffeeshops, meer gericht op preventie en uitbreiding in aantal boa's. Het CDA is ervan overtuigd de Boa's meer ingezet kan worden voor preventie. Ook staat het CDA open om een proefsteek te doen waarbij de boa een webcam inzet bij een agressieve benadering.

Het CDA kiest voor:

- De Boa's zullen het moeten hebben van de woorden, dus meer gesprekken voeren (leer de inwoners kennen en andersom)
- Drugs en alcohol onder de jongeren fors verminderen door inzet preventie op scholen, verenigingen, etc.
- Inzetten op preventie van crimineel gedrag door schoolverzuim te voorkomen.
- Aandacht voor onderhoud en inrichting openbare ruimte.
- Inzetten op het vergroten van de zichtbaarheid van wijkagenten.
- Stimuleren van samenwerking tussen politie, scholen, inwoners en bijhorende maatschappelijke organisaties.
- Voorkomen van radicaliseren, monitoren van racisme.

2. Senioren manifest

Een seniorenmanifest hoort een middel te zijn waardoor een rode draad wordt gemaakt met de hoop dat de gemeente, het college en de raad aan vast kunnen houden. De komende jaren zal niet alleen in Zutphen vergrijzing gaan plaats vinden, maar door het hele land. En het CDA doet een verzoek om nu al een begin te maken van het opstellen van een senioren manifest, zodat we in de toekomst minder snel in problemen komen. Daarom hebben wij al begin gemaakt:

Woningen

- Zorg ervoor dat de woningen betaalbaar en passend zijn voor de senioren,
- Doe een onderzoek waarbij de senioren die op dit moment wonen in een huurwoning of zij hetzelfde bedrag mee kunnen nemen maar een andere woning,
- Ga het gesprek aan met de senioren en stem met hun af zij willen

Veilige gemeente

- Zorg voor een heldere aanpak op het gebied van voorkomen, signaleren, melden en interfeer bij ouderenmishandeling en ontspoorde mantelzorg,
- Zorg dat de meldpunten bekend wordt bij de senioren,
- Zorg voor een integrale veiligheidsaanpak, waarbij is afgestemd tussen politie, brandweer en dienstverleners; zeker bij preventie van en voorlichting over inbraak, diefstal, babbeltrucs, cybercrime en brandgevaar.

Aandacht voor zingeving

- Zie en erken mantelzorgers en geef mantelzorgers recht op praktische en financiële ondersteuning, zoals gratis parkeren of huishoudelijke hulp voor de mantelzorgers tegen gereduceerd tarief,
- Creëer een aantrekkelijke vrijwilligersklimaat, met ruimte en waardering voor vrijwilligerswerk van en voor senioren.

Welzijn en Zorg

- Zet in op gezond ouder worden en investeer in attractieve laagdrempelige preventieprogramma's
- Zet de wensen van senioren voorop bij de vraag naar ondersteuning.

Toegankelijke openbare ruimte

- Zorg voor voldoende ontmoetingsplekken in de wijk,
- Lobby voor meer geld voor dagbesteding

3. Economie & Werkgelegenheid

Programma CDA: Werken vormt de basis en is een belangrijke vorm van participatie. Het biedt meer zekerheid in het opbouwen van je leven. Dat betekent zeker zijn van een baan waarmee je vooruit kunt kijken, waarmee je meer financiële stabiliteit hebt, waarmee je een huis kunt huren of kopen. Het CDA kiest voor:

- Inzet op herscholing en job coaching bij afstand tot arbeidsmarkt
- Inzet op vrijwilligerswerk wanneer betaald werk niet mogelijk is
- Extra inspanning voor jongeren tussen 16 en 25 jaar zonder startkwalificatie; (een uitzendbureau voor jongeren)

Belangrijkste keuzes:

- Meer energie steken in tegengaan van eenzaamheid. Het budget van 50K is onvoldoende om alle initiatieven te kunnen financieren. Temeer daar het budget door ambtelijk geneuzel nauwelijks is aangesproken. Daarnaast pleit de CU er voor een beroep te doen op de kerken.
- Laaggeletterdheid; een zwaar onderschat vraagstuk voor de komende jaren. De bibliotheek is het centrale punt wat meer moet worden ingezet bijvoorbeeld in wijkcentra en andere locaties waar volwassenen de kans krijgen de leesvaardigheid te verhogen en digitale achterstand in te lopen.
De formulieren van de gemeente moeten worden vereenvoudigd qua taalgebruik, een kind op de basisschool groep 7 moet ze kunnen lezen!
- Er ligt een causale lijn tussen laaggeletterdheid en armoede. Inwoners weten domweg niet hoe ze in aanmerking komen voor de verschillende potjes. Het mag niet meer voorkomen dat er €2,4 mln op de plank blijft liggen zoals in de afgelopen 2 jaar het geval was.
- Schulden; Zeker nu de inflatie fors stijgt zal het aantal huishoudens met problematische schulden eerder toe dan afnemen. Bij mijn laatste motie over het opkopen van (gesaneerde) schulden is toegezegd dit middel fors in te zetten. Twee dringende aanvullende wensen. Eerder dan nu het geval is reageren op signalen van woningbouwverenigingen, energieleveranciersziektekostenverzekeraars, en dergelijke richting de huishoudens waar het omgaat. Het voorkomen dat schulden oplopen is juist in deze tijd van groot belang. Een duidelijke ambitie opnemen in het collegeakkoord over het aantal huishoudens wat geholpen wordt en het percentage huishoudens wat over 4 jr nog in de schulden zit. Op dit moment kampen naar verwachting rond de 1900 huishoudens met problematische schulden.
- Uitdiepe n Industriehaven; Het uitdiepen van de Industriehaven biedt voor de groei van goederentransport over water gezien de locatie, een uitgelezen kans. Vervoer over water beperkt vervoer over de weg, dat is een belangrijk duurzaamheidsvoordeel. Buitendien krijgt de werkgelegenheid hier door een kans.
- Biodiversiteit; Een punt wat meer aandacht vraagt. Juist in de binnenstad. Uit de commotie rond het kappen van oude bomen blijkt dat er groot draagvlak is voor meer groen. CU wil dat er ambitie wordt uitgesproken. 128 bomen per inwoner zoals in Rozendaal is te ambitieus, de helft zou al mooi zijn.
- Wonen; naast de recent sterk gestegen bouwkosten zijn er nog een paar belemmerende factoren in de woningmarkt.
De eerste is de langzame ontwikkeling van nieuwbouwlocaties, die kan in het meest ongunstige geval oplopen tot meer dan 5 jaar. De CU pleit voor een nota met een visie hoe Zutphen zich als stad zich de komende jaren wil ontwikkelen (werkgelegenheid, toerisme, centrumfunctie, enz. in die visie dient ook een beeld te ontstaan over de gewenste bevolkingsgroei. Na vaststelling van die toekomstvisie kan, met recente studie naar uitbreidingslocaties als onderlegger, gekeken worden naar de meest gewenste uitbreiding ook in de zin van het snelst te ontwikkelen. Overigens ondersteunt de CU het initiatief om de Hoven als eerste aan te pakken, dat heeft meer te maken met het levensvatbaar houden van deze wijk.
- Huis van de Stad; De CU is een voorstander van een Huis van de Stad. De CU wil dat het college de opdracht geeft voor een samenwerkingsverhaal Bibliotheek, Hanzehof en Muzehof aangevuld met een beeld van de ruimtebehoefte. Pas als dit verhaal is vastgesteld door de Raad kan worden nagedacht over de vertaling in stenen. Vooralsnog ligt het voor de hand dat de Hanzehof als locatie het meest voor de hand ligt, dat is besluitvormingstraject wat start na de vaststelling van het samenwerkingsverhaal.

- Dan twee wensen die meer te maken met verdeling van de portefeuilles.
In de huidige verdeling is het SD over meerdere wethouders verdeeld, dat is voor de Raad erg lastig te volgen, zeker als het gaat om vaststelling van de VJN. Een logischer indeling, ook voor de doorsnee inwoner te begrijpen, is zeer gewenst.
De verantwoordelijkheid voor het gemeentelijk apparaat graag weer bij de burgemeester leggen ipv een van de wethouders. Die huidige lijnverantwoordelijkheid voor het gemeentelijk apparaat maakt dat de burgemeester in het driehoeksoverleg niet aanspreekbaar is op het handelen van bijvoorbeeld de gemeentesecretaris. Gewoon niet handig.

Politiek gevoelig zijn zijn Wonen en Huis vd Stad. Met de opmerking dat als deze als proces goed worden ingestoken, de gevoeligheid wel eens sterk zou kunnen dalen.

Onze belangrijkste onderwerpen zijn Eenzaamheid, Laaggeletterdheid en armoede.

Er zijn veel overeenkomsten bijvoorbeeld als het gaat om armoedebestrijding, laaggeletterdheid en schulden. We verschillen van mening over met name Huis van de Stad.

Het tweede punt zou kunnen gaan over wonen. Een recent advies van een extern adviesbureau luidde vast te houden aan het beleid van een krachtig Zutphen, inclusief te streven naar de komst van financieel wat krachtiger inwoners. Met de laatste motie over wonen (GL en PvdA) wordt gepleit af te wijken van dit beleid en te gaan voor woningen gericht op minder draagkrachtige inwoners. Gezien het feit dat ruim 31% van de woonvoorraad reeds bestaat uit sociale woningbouw, vinden we dit onverstandig.